

Sygn. akt I A Ca 999/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 marca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący	:	SSA Magdalena Pankowiec
Sędziowie	:	SA Jadwiga Chojnowska (spr.) SA Krzysztof Chojnowski
Protokolant	:	Iwona Zakrzewska

po rozpoznaniu w dniu 26 lutego 2016 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa **A. K. (1), S. K. i M. K. (1)**

przeciwko **(...) Spółce z o.o. w W.**

o zapłatę

na skutek apelacji **pozwanego**

od wyroku Sądu Okręgowego w Suwałkach

z dnia 3 września 2015 r. sygn. akt I C 1077/14

I. zmienia zaskarżony wyrok:

a) **w punktach I, II i III o tyle, że obniża zasądzone na rzecz powodów kwoty po 61.812,13 zł do kwot po 56.454,55 (pięćdziesiąt sześć tysięcy czterysta pięćdziesiąt cztery i 55/100) złotych i oddala powództwa w pozostałej części,**

b) **w punkcie IV w ten sposób, że zasądza od pozwanej na rzecz powodów kwotę 12.981,43 (dwanaście tysięcy dziewięćset osiemdziesiąt jeden i 43/100) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;**

II. oddala apelację w pozostałym zakresie;

III. zasądza od pozwanej na rzecz powodów kwotę 2.500 (dwa tysiące pięćset) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu w instancji odwoławczej;

IV. nakazuje ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Suwałkach od każdego z powodów kwoty po 268 (dwieście sześćdziesiąt osiem) złotych tytułem części nieuiszczonej opłaty od apelacji.

(...)

UZASADNIENIE

A. K. (1) wniosła o wydanie nakazu zapłaty, mocą którego (...) spółka z o.o. z w W. miała zapłacić na rzecz powódki kwotę 185. 436,40 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu, tj. od dnia 17 listopada 2014 r. do dnia zapłaty wraz z kosztami sądowymi oraz kosztami zastępstwa prawnego. W przypadku wniesienia sprzeciwu wniosła o zasądzenie od pozwanej na swoją rzecz kwoty 185. 436,40 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 17 listopada 2014 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

Nakazem zapłaty z dnia 21 listopada 2014 r. Sąd Okręgowy w Suwałkach uwzględnił w całości żądanie powódki.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu wraz z kosztami zastępstwa procesowego.

Pismem z dnia 9 stycznia 2015 r. powódka zmodyfikowała pierwotne żądania i wniosła o zasądzenie od pozwanej na rzecz powodów A. K. (1), S. K. oraz M. K. (1) kwot po 61.812,13 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 17 listopada 2014 r. do dnia zapłaty.

Postanowieniem z dnia 16 lutego 2015 r. Sąd Okręgowy wezwał do udziału w sprawie po stronie powodowej S. K. i M. K. (1). Powodowie wskazywali, że do dnia śmierci A. K. (2), tj. do(...) wszystkie wynikające z łączącej strony umowy zobowiązania zostały wykonane, w tym zostały złożone deklaracje podatkowe pozwanej spółki, jak również zostały doręczone faktury, złożone przy pozwie. Podnosili, że wprawdzie A. K. (2) chorowała, jednakże prowadziła biuro rachunkowe aż do dnia śmierci, która nastąpiła nagle. Zaprzeczyli jakoby nie zostały wydane dokumenty księgowe, znajdujące się w biurze rachunkowym, prowadzonym przez zmarłą. Twierdzili, że pozwana zalegała z płatnościami wynagrodzenia za świadczone w ramach usługi zobowiązania, dlatego też wpłaty dokonane przez pozwaną spółkę w 2013 r., powołane w sprzeciwie od nakazu zapłaty, zostały zarachowane na poczet najdawniej wymaganych długów za świadczone usługi, poczynając od marca 2012 r. do lutego 2013 r., przy czym pozwana zalega jeszcze z zapłatą wynagrodzenia za miesiąc luty 2013 r. w kwocie 2.440 zł.

Wyrokiem z dnia 3 września 2015 r. Sąd Okręgowy w Suwałkach zasądził od (...) spółki z o.o. w W. na rzecz A. K. (1), S. K. oraz M. K. (1) kwoty po 61.812,13 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 17 listopada 2014 r. do dnia zapłaty oraz zasądził od pozwanej na rzecz powodów solidarnie kwotę 14.265,31 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 3.617 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

Z ustaleń Sądu wynikało, że w dniu 1 stycznia 2010 r. pozwana zawarła z A. K. (2), prowadzącą działalność gospodarczą pod firmą Biuro (...) w S., umowę na wykonywanie stałej obsługi finansowo-księgowej z miesięcznym wynagrodzeniem w kwocie po 7.200 zł, płatnym do końca roku, którego dotyczy rozliczenie, plus jednorazowo 100% wynagrodzenia miesięcznego za sporządzenie bilansu rocznego i rozliczeń podatkowych spółki. Aneksem z dnia 1 stycznia 2011 r. strony dokonały zmiany umowy przez określenie miesięcznego wynagrodzenia netto w kwocie po 6.000 zł z terminem płatności do 5 dnia miesiąca następnego oraz dodatkowego wynagrodzenia w kwocie 6.000 zł netto za sporządzenie bilansu i rozliczeń podatkowych spółki, płatnego w terminie 5 dni od daty wystawienia faktury VAT. Kolejnym aneksem z dnia 1 marca 2012 r. strony zmieniły § 5 umowy ustalając, że od 1 marca 2012 r. miesięczne wynagrodzenie wynosi 7.000 zł netto i jest płatne do 5 dnia miesiąca następnego plus jednorazowo 7.000 zł netto za sporządzenie bilansu rocznego i rozliczeń podatkowych spółki, płatnego w terminie 5 dni od daty wystawienia faktury VAT.

W dniu 1 lutego 2013 r. pozwana spółka zawarła umowę ze spółką (...) o zarządzanie nieruchomością, która zobowiązała się do opłacania za nią wszelkich bieżących opłat.

W oparciu o umowę z 1 stycznia 2010 r. A. K. (2) przyjęła do wykonania pełną i stałą obsługę finansowo - księgową oraz zobowiązała się do opracowywania dokumentacji księgowej na swoim sprzęcie i programie komputerowym. Strony określiły terminy na dokonanie czynności i konsekwencje za niedotrzymanie terminów, jednak były one uzależnione od terminów dostarczenia dokumentacji do biura rachunkowego. W umowie przewidziano również konsekwencje w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości przez Urząd Kontroli Skarbowej lub Urząd Skarbowy, powstałych z winy wykonującego zlecenie.

A. K. (2) zmarła w dniu (...) Spadek po niej nabyli: mąż S. K. oraz jej dzieci A. K. (1) i M. K. (1) - w 1/3 części każde z nich. W dniu 27 sierpnia 2014 r. powódka przekazała dokumentację biura rachunkowego zmarłej przedstawicielowi pozwanej spółki.

Z uwagi na podnoszone zarzuty dotyczące prawidłowości rozliczeń między stronami Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego księgowego i zobowiązał strony do przedłożenia wszelkich dokumentów potwierdzających wypełnienie obowiązków wynikających z umowy.

W złożonej opinii biegła A. B. stwierdziła, że nie jest możliwe wiarygodne ustalenie nieopłaconego zobowiązania bez dostarczenia kartoteki analitycznej z ewidencji księgowej dotyczącej rozrachunków z biurem (...) za okres od 2010 r. do 2013 r. oraz 7 miesięcy 2014 r. Dokumentacja ta nie została przez strony dostarczona. Mimo to biegła dokonała wyliczeń w oparciu o dostępną dokumentację, z której wynikało, że łączna kwota zobowiązania pozwanej wobec biura za okres od 1 stycznia 2010 r. do końca lipca 2014 r. wyniosła 486.954 zł i jest zgodna z ustaloną przez powodów. Z wyliczeń biegłej wynikało również, że pozwana przekazała na rzecz biura rachunkowego zmarłej kwotę 300.980 zł, w tym (...) 104.400 zł i (...) 47.000 zł. Ustalona w ten sposób kwota nie zgadzała się z wysokością wpłat wykazywanych przez pozwaną ani powodów, co potwierdziło przypuszczenia biegłej o braku kompletności i wiarygodności tych dokumentów. Końcowo biegła stwierdziła, że z uwagi na braki dowodów źródłowych w postaci wydruków kartoteki analitycznej z ewidencji księgowej dotyczącej rozrachunków z biurem rachunkowym zmarłej za okres od 2010 - 2013 oraz 7 miesięcy 2014 r. (zespół 2 - rozrachunki z odbiorcami i dostawcami) oraz wydruków kartoteki analitycznej z ewidencji księgowej dotyczącej konta „kasa” (zespół 1 - środki pieniężne) za ten sam okres - niemożliwe jest ustalenie aktualnego zadłużenia. Zwróciła uwagę, że dopiero po skonfrontowaniu zapisów z ewidencji księgowej rozrachunków z biurem rachunkowym z dokumentami źródłowymi (załączonymi do akt sprawy, tj. fakturami, wyciągami bankowymi) i wydrukiem z konta kasa - możliwe byłoby prawidłowe ustalenie zaległości.

Mimo poczynionych przez biegłą zastrzeżeń co do niekompletności dokumentacji Sąd Okręgowy uznał, że opinia daje wystarczający obraz sprawy, zgodny z twierdzeniami powodów, którzy wykazali przedłożonymi przez siebie dowodami w postaci umowy i dwóch aneksów zobowiązanie na kwotę 486.954 zł. Umowa wyraźnie przewidywała terminy płatności i jedynie w przypadku wynagrodzenia dodatkowego zapłata uzależniona była od wystawienia faktury. Natomiast pozwana nie wywiązywała się ze swoich zobowiązań, nie regulowała ich terminowo. Wpłaty dokonywane przez pozwaną były zarachowywane, zgodnie z dyspozycją art. 451 § 3 k.c., na poczet najdawniejszego długu. Ponadto zostało wykazane, że zostały wystawione faktury na wynagrodzenie dodatkowe za sporządzenie bilansów. Sąd przyjął, że pozwana zalega z zapłatą wynagrodzenia od miesiąca lutego 2013 r. do miesiąca lipca 2014 r., przy czym na poczet wynagrodzenia za miesiąc luty 2013 r. dokonała częściowej wpłaty w wysokości 6.170 zł. Sąd ustalił, że łączna zaległość za świadczone usługi księgowe wyniosła 166.030 zł, zaś odsetki za opóźnienie w zapłacie 19.406,40 zł. Wskazał, że skoro pozwana nie przedłożyła wiarygodnych dowodów potwierdzających spełnienie świadczenia, to roszczenia powodów podlegały uwzględnieniu w całości.

W ocenie Sądu nie potwierdziły się zarzuty pozwanej co do nienależytego wykonania zobowiązania (art. 471 k.c.). Zwrócił uwagę, że umowa łącząca strony nie przewidywała wydania oprogramowania komputerowego zleceniodawcy albowiem to zleceniobiorca miał dysponować własnym sprzętem i oprogramowaniem. Ponadto za gołosłowne

i niewykazane uznał zarzuty pozwanej co do poniesionej przez nią szkody z powodu uchybienia terminom przewidzianym przepisami prawa (§ 7 umowy).

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c.

Powyższy wyrok w całości zaskarżyła apelacją pozwana, zarzucając naruszenie prawa procesowego i materialnego:

1. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. przez dowolną ocenę dowodów, polegającą na zaniechaniu wszechstronnej analizy materiału dowodowego w sprawie i prowadzącą do przyjęcia, że:

- opinia biegłej (mimo czynionych przez biegłą zastrzeżeń o niekompletności dokumentacji) daje wystarczający obraz sprawy, zgodny z twierdzeniami powodów, pozwalający na wyrokowanie;

- pozwana nie regulowała zobowiązań wobec powodów;

- A. K. (1) wykonywała pracę zgodnie z umową;

- pozwana spółka zalega z zapłatą wynagrodzenia począwszy od lutego 2013 r. do lipca 2014 r. a łączna zaległość za świadczone usługi księgowe wynosi 166.030 zł;

- zarzuty dotyczące nienależytego wykonania zobowiązania przez A. K. (1) nie zostały należycie wykazane przez pozwaną;

- umowa nie przewidywała wydania oprogramowania komputerowego zleceniodawcy;

- nie zostały wykazane przesłanki określone w § 7 umowy łączącej A. K. (2) z pozwaną;

- odpowiedzialność z tytułu nienależytego wykonania zobowiązania, wynikająca z § 7 umowy zawartej pomiędzy A. K. (2) a pozwaną, uzależniona jest od wystąpienia szkody;

- ciężar udowodnienia spełnienia świadczenia obciążał pozwaną i z tego obowiązku pozwana nie wywiązała się;

2. art. 5 k.c. i art. 6 k.c. w związku z art. 232 k.p.c.;

3. art. 232 k.p.c. w związku z art. 6 k.c. poprzez przyjęcie, że pozwana nie wywiązała się z obowiązku udowodnienia okoliczności, z której wywodzi skutki prawne tj. że ciężar udowodnienia spełnienia świadczenia obciążał pozwaną i z tego obowiązku pozwana nie wywiązała się;

4. art. 233 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c.;

5. art. 233 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i dokonania jego oceny z pominięciem istotnej części tego materiału, to jest przesłuchania pozwanej, z którego wynika, że powodowie są w posiadaniu dokumentacji w formie elektronicznej oraz przesłuchania powódki, z którego wynika, że jest w posiadaniu dokumentacji w formie elektronicznej;

6. art. 207 § 6 k.p.c. poprzez dopuszczenie przez Sąd dowodu spóźnionego tj. wniosku strony powodowej w przedmiocie dopuszczenia dowodu z opinii biegłego;

7. art. 471 k.c. poprzez uznanie, że A. K. (1) należycie wykonała zobowiązanie;

8. art. 65 k.c. poprzez uznanie, że określona § 7 umowy odpowiedzialność A. K. (2) za nienależyte wykonanie zobowiązania związana jest z zaistnieniem szkody pozwanej;

9. art. 204 k.c. poprzez uznanie, że fakt niewystąpienia z powództwem wzajemnym prowadzi do wniosku, że „argumenty wysuwane przez pozwaną są gołosłowne”.

Wskazując na powyższe wniosła o zmianę wyroku i oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów procesu, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na apelację powodowie wnieśli o jej oddalenie i zasądzenie solidarnie zwrotu kosztów procesu wywołanych wywiedzioną apelacją.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja zasługiwała na uwzględnienie jedynie w niewielkim zakresie.

Podniesione w zgłoszonym środku odwoławczym zarzuty obraży zarówno prawa procesowego, jak i materialnego uznać należało za chybione.

Wbrew stanowisku skarżącej, Sąd I instancji w sposób prawidłowy przeprowadził postępowanie dowodowe, niewadliwie ocenił przedstawione przez strony dowody i na ich podstawie dokonał, poza wyjątkami, o których będzie mowa w dalszej części uzasadnienia, poprawnych i wyczerpujących ustaleń faktycznych i na ich podstawie wydał zaskarżone rozstrzygnięcie.

Zaznaczyć należy, że choć skarżąca kwestionowała poczynione w sprawie ustalenia, tym niemniej z treści apelacji wynika, że stawiając ten zarzut w istocie przedstawiła własną koncepcję stanu faktycznego sprawy, pomijając zebrany w sprawie materiał dowodowy. Wskazać należy, że zarzut obraży prawa procesowego, polegający na dokonaniu przez Sąd błędnych ustaleń faktycznych niezgodnych z treścią materiału dowodowego, nie może polegać na przedstawieniu przez stronę alternatywnego stanu faktycznego, a tylko na podważeniu przesłanek tej oceny z wykazaniem, że jest ona rażąco wadliwa lub oczywiście błędna. Tymczasem ocenie dowodów dokonanej przez Sąd I instancji takich zarzutów postawić nie można. Sąd Okręgowy ocenił dowody w ich całokształcie i wzajemnym powiązaniu. Stosownie do wymogów art. 328 § 2 k.p.c. wyjaśnił wyczerpująco w motywach zaskarżonego wyroku, jakimi przesłankami kierował się dokonując oceny dowodów, zarówno ze źródeł osobowych, jak i przedłożonych przez strony dokumentów, a przedstawiony wywód nie uchybia zasadom logiki.

Należało zatem podzielić ustalenia Sądu I instancji, dotyczące związania zmarłej A. K. (2), prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą Biuro (...) w S. oraz pozwanej spółki postanowieniami umowy z dnia 1 stycznia 2010 r., której przedmiotem było prowadzenie stałej obsługi finansowo - księkowej. Na obecnym etapie postępowania niesporny był okres obowiązywania tej umowy, jak i okoliczności jej wygaśnięcia. Strona pozwana nie sprzeciwiała się także treści tej umowy, w tym postanowieniom ustalającym wysokość wynagrodzenia świadczącej jej usługi (...). Nie kwestionowała zatem ani podstawy roszczeń strony powodowej ani ich wysokości. Zarzucała natomiast, że zapłaciła za wszystkie wykonane w 2013 r. usługi wynikające z tej umowy, a w odniesieniu do 2014 r. twierdziła, że A. K. (2) nie świadczyła na jej rzecz usług z uwagi na zły stan zdrowia i postępującą chorobę.

Na wstępie rozważań warto podkreślić, że postępowanie cywilne ma charakter kontradyktoryjny. Wyrazem tego jest przede wszystkim dyspozycja art. 232 k.p.c., która określa obowiązek stron do wskazywania dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. To z kolei jest potwierdzeniem reguły zawartej w art. 6 k.c., wyznaczającej sposób rozłożenia ciężaru dowodu. Podkreślić należy, że zasady art. 6 k.c. i 232 k.p.c. nie określają zakresu obowiązku zgłaszania dowodów przez strony, ale rozumiane muszą być w ten sposób, że strona, która nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swych twierdzeń ponosi ryzyko niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, o ile ciężar dowodu, co do tych okoliczności, na niej spoczywał. Wobec powyższego należy stwierdzić, że zgodnie z ogólną regułą, wyrażoną w art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne.

Wskazana zasada oznacza zatem, że strona powodowa składając niniejszy pozew powinna udowodnić fakty, które - w jej ocenie - świadczą o zasadności jej powództwa. Udowodnienie tych faktów może nastąpić przy pomocy wszelkich środków dowodowych przewidzianych przez kodeks postępowania cywilnego. Należy jednakże mieć na względzie to,

że choć ciężar udowodnienia twierdzeń zawartych w pozwie zasadniczo spoczywał na powodach (bo to oni domagali się zapłaty), to reguła dotycząca ciężaru dowodu nie dotyczy jedynie powodów. W zależności bowiem od rozstrzyganych w procesie kwestii faktycznych i prawnych ciężar dowodu spoczywał także na stronie pozwanej, zwłaszcza co do tych faktów, z których wywodziła, że uregulowała swoje zobowiązania wobec zmarłej wynikające z łączącej strony umowy.

W rozpatrywanej sprawie strona powodowa tj. spadkobiercy zmarłej A. K. (2) domagali się zapłaty wynagrodzenia z umowy o charakterze umowy o świadczenie usług, do których na mocy odesłania z art. 750 k.c. stosuje się regulacje dotyczące umowy zlecenia - art. 734 k.c. i nast. Zgodnie z art. 734 § 1 k.c. przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie. Uznać należało, że umowa, która łączyła strony nie jest umową rezultatu a umową starannego działania, w ramach której zmarła A. K. (2) była zobowiązana do wykonywania szeregu ustalonych czynności, prowadzących jedynie do osiągnięcia zamierzonego efektu. Podkreślaną cechą zlecenia jest bowiem to, że przyjmujący zlecenie nie zobowiązuje się do osiągnięcia określonego rezultatu, a jedynie do dokładania starań w celu jego osiągnięcia i podjęcia w tym zakresie konkretnych działań. Ryzyko gospodarcze związane z rezultatem podjętych przez przyjmującego zlecenie czynności obciąża zatem dającego zlecenie. Nadto, przy umowie zlecenia obowiązek zapłaty wynagrodzenia nie jest ściśle powiązany z faktem spełnienia świadczenia. Jeżeli umowa zlecenia ma charakter odpłatny i nie postanowiono inaczej, wynagrodzenie należy się przyjmującemu zlecenie za wykonanie powierzonych mu czynności, a więc za dokonanie czynności prawnej lub za dokonanie działań potrzebnych do zrealizowania tej czynności, jeżeli jej zaistnienie nie jest w pełni zależne od przyjmującego zlecenie (por. E. Gniewek (red.), Kodeks cywilny. Komentarz, Warszawa 2006, str. 1152).

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynikało, że A. K. (2) w spornym dla stron okresie wykonywała obowiązujące ją czynności obsługi finansowo - księgowej strony pozwanej, czego potwierdzeniem są wystawione faktury VAT. Wprawdzie strona pozwana zarzucała, że nie wykonywała na jej rzecz usług w 2014 r., nie przedstawiła jednakże na tę okoliczność żadnego dowodu. Nie ulegało ponadto wątpliwości, że zawarta przez strony umowa z dnia 1 stycznia 2010 r. obowiązywała do dnia (...) tj. do dnia śmierci A. K. (2). Stosownie bowiem do treści art. 748 k.c. zlecenie wygasło wskutek śmierci przyjmującego zlecenie.

Z treści art. 735 § 1 k.c. wynika, że jeżeli ani z umowy, ani z okoliczności nie wynika, że przyjmujący zlecenie zobowiązał się wykonać je bez wynagrodzenia, za wykonanie zlecenia należy się wynagrodzenie. Z akt niniejszej sprawy wynikało, że strony w umowie z dnia 1 stycznia 2010 r. ustaliły, że za wykonane usługi (...) będzie się należało miesięczne wynagrodzenie w wysokości po 7. 200 zł, płatnych do końca roku, którego dotyczy rozliczenie plus jednorazowo 100% wynagrodzenia miesięcznego za sporządzenie bilansu rocznego i rozliczeń podatkowych spółki, przy czym aneksem z dnia 1 stycznia 2011 r. strony dokonały zmiany umowy przez określenie miesięcznego wynagrodzenia netto w kwocie po 6.000 zł, zaś kolejnym aneksem z dnia 1 marca 2012 r. strony ustaliły, że od 1 marca 2012 r. miesięczne wynagrodzenie wynosi 7. 000 zł netto i jest płatne do 5 dnia miesiąca następnego plus jednorazowo 7. 000 zł netto za sporządzenie bilansu rocznego i rozliczeń podatkowych spółki, płatnego w terminie 5 dni od daty wystawienia faktury VAT.

Mając wszystko to na uwadze przyjąć należało, że, z umowy zawartej ze stroną pozwaną A. K. (2) należało się miesięczne wynagrodzenie, w wysokości, jaką wskazano w tej umowie oraz załączonych do niej aneksach (od stycznia 2010 r. - 7.200 zł brutto; od stycznia 2011 r. - 6.000 zł netto+ należny podatek VAT, zaś od 1 marca 2012 r. - 7.000 zł + należny podatek VAT), a także dodatkowe wynagrodzenie za sporządzenie bilansu - 7.000 zł + należny podatek VAT.

Sąd Okręgowy, opierając się na dokumentach przedstawionych przez stronę powodową a także na opinii biegłej zakresu księgowości, przyjął, że łączna kwota zobowiązania pozwanej spółki wobec Biura (...) za okres od 1 stycznia 2010 r. do końca lipca 2014 r. wyniosła 486.654 zł, przy czym po uwzględnieniu wpłat pozwanej dokonanych na jej rzecz uznał zgodnie z twierdzeniami zawartymi w pozwie, że łączna zaległość za świadczone usługi księgowe wyniosła 166.030 zł oraz odsetki za opóźnienie w zapłacie w wysokości 19.406,40 zł, co stanowiło łącznie kwotę 185.436,40 zł.

W ocenie Sądu Apelacyjnego kwota ta wymagała pewnej korekty, gdyż szczegółowa analiza przedłożonych przez stronę powodową faktur, obejmujących sporny okres tj. od lutego 2013 r. do lipca 2014 r. skłaniała do tego aby

kwotę tę zweryfikować. Jeśli chodzi o rok 2013 (za miesiące od lutego do grudnia), to należało przyjąć, że łączna kwota wynagrodzenia z tego tytułu wyniosła 88.540 zł, co wraz z odsetkami w kwocie 14.107,32 zł dawało kwotę 102.647,32 zł. Natomiast co do roku 2014 (miesiące od stycznia do lipca), to przede wszystkim brak było podstaw do uwzględnienia faktury VAT nr (...) w kwocie 8.610 zł „za usługi dodatkowe” (k. 31), albowiem nie zostało wyjaśnione czego dotyczyła, zaś umowa łącząca strony przewidywała jedynie wynagrodzenie za wykonane rozliczenie miesięczne oraz bilans roczny. Co do pozostałych faktur z tego roku, to należało uwzględnić wynagrodzenie za 8 miesięcy w łącznej kwocie 62.440 zł (4 miesiące po 8.610 zł, zaś za 4 miesiące w kwocie po 7.000 zł netto z uwagi na złożone korekty podatku VAT - k. 221-225) oraz odsetki od tych kwot w kwocie 4.276,35 zł, co dawało wynagrodzenie w łącznej wysokości 66.716,35 zł.

Weryfikując zatem ustalenia i ocenę Sądu Okręgowego Sąd odwoławczy przyjął, że sporne zadłużenie pozwanej obejmujące roszczenia za okres od lutego 2013 r. do lipca 2014 r. wyniosło 169.363,67 zł. Stąd też należało zmienić wyrok Sądu Okręgowego i należne powodowi kwoty po 61.812,13 zł obniżyć do kwot po 56.454,55 zł (169.363,67 zł : 3 = 56.454,55 zł).

Odnosząc się natomiast do pozostałych zarzutów apelacji pozwanej, uznać należało, że były one niezasadne.

Wbrew zarzutom apelacji, Sąd I instancji nie naruszył przepisu prawa procesowego - art. 207 § 6 k.p.c. Sąd ma obowiązek dbać, aby postępowanie sądowe toczyło się bez zbędnej zwłoki, zaś jednym z narzędzi służących do realizacji tego celu jest pomijanie spóźnionych twierdzeń i dowodów. Zgodnie z art. 207 § 6 k.p.c. Sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich w pozwie, odpowiedzi na pozew lub w dalszym piśmie przygotowawczym bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo, że występują inne wyjątkowe okoliczności. Przy wykładni art. 207 § 6 k.p.c. należy mieć na względzie treść art. 217 § 1 k.p.c. dającego prawo stronie do przytaczania okoliczności faktycznych i dowodów na uzasadnienie swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej aż do zamknięcia rozprawy. W tym świetle art. 207 § 6 k.p.c. stanowi wyjątek od ogólnej zasady, co powoduje, że należy go stosować wyłącznie w ściśle określonych wypadkach, których dotyczy.

W sprawie niniejszej, w piśmie z dnia 20 marca 2015 r. pozwana złożyła szereg wyciągów bankowych dokumentujących wpłaty na rachunek bankowy zmarłej A. K. (2) pochodzących nie tylko od pozwanej spółki, ale i od osób trzecich, przy czym część dowodów potwierdzała te same wpłaty, w związku z powyższym powstały uzasadnione wątpliwości co do wysokości przekazanych świadczeń. Wniosek ten był więc konsekwencją twierdzeń strony pozwanej. Zgodnie z art. 217 § 1 k.p.c. powód ma prawo do odparcia twierdzenia strony przeciwnej i może powoływać w tym celu stosowne dowody. Przepisy procesowe nie nakładają na niego obowiązku, na etapie pozwu, przewidywania hipotetycznych sposobów obrony strony przeciwnej i zgłaszania dowodów na wszelki wypadek. Ponadto, zgłoszenie przedmiotowego dowodu, oprócz adekwatnej obrony, stanowiło w istocie rozwinięcie i sprecyzowanie twierdzeń przedstawionych w pozwie. Z tych również względów wniosek dowodowy nie był spóźniony i zasadnie został przez Sąd I instancji przeprowadzony.

Sąd Apelacyjny nie znalazł też podstaw do uznania, iż A. K. (2) będąca zleceniobiorcą w sposób nienależyty wykonała swoje obowiązki wynikające z łączącej strony umowy z dnia 1 stycznia 2010 r., co mogłoby uzasadniać jej odpowiedzialność na podstawie art. 471 k.c. To na pozwanej spoczywał ciężar wykazania, że zleceniobiorca nie wykonała lub nienależycie wykonała zobowiązanie, szkody w postaci uszczerbku majątkowego oraz związku przyczynowego między faktem nienależytego wykonania lub niewykonania zobowiązania a poniesioną szkodą. Apelująca nie sprostała tym wymogom i nie wykazała wystąpienia przesłanek określonych w art. 471 k.c.

Niewątpliwie strony w § 7 ust. 1 umowy uzgodniły, że zleceniobiorca ponosi odpowiedzialność za rzetelną i zgodną z wymogami prawa obsługę finansowo - księgową wykonaną na rzecz zleceniodawcy na podstawie umowy, zaś w § 7 ust. 2 postanowiły, że zleceniobiorca ponosi pełną odpowiedzialność za zawinione przekroczenie terminów wymaganych przepisami prawa, związanych z tą obsługą, a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości przez Urząd Kontroli Skarbowej lub Urząd Skarbowy, powstałych z winy wykonującego zlecenie, ewentualne kwoty przypisanych odsetek

za zwłokę w zapłacie lub nieterminowego rozliczenia (od różnicy w kwotach podatku) i naliczone kary z tego tytułu, zleceniobiorca zwraca po przedstawieniu dokumentów i dowodu opłaty w ciągu 30 dni od ich dostarczenia.

W ocenie Sądu Apelacyjnego skarżąca nie wykazała, aby zleceniobiorca nie dołożyła należytej staranności w czasie wykonywania swoich obowiązków wynikających z łączącej strony umowy, bądź też dopuściła się zawinionego przekroczenia terminów wymaganych przepisami prawa, potwierdzonych dokumentami wystawionymi przez odpowiednie organy - Urząd Kontroli Skarbowej lub Urząd Skarbowy. W związku z powyższym chybiony okazał się również kolejny zarzut naruszenia art. 65 k.c. przy wykładni § 7 umowy, którego treść prawidłowo zinterpretował Sąd I instancji. Przypomnieć należy, że prawidłowa wykładnia umowy w myśl art. 65 § 2 k.c. winna uwzględniać w pierwszym rzędzie badanie zgodnego zamiaru stron i celu umowy, nie może jednak pomijać treści zwerbalizowanej na piśmie, którego sens należy ustalać za pomocą językowych reguł znaczeniowych.

Nie mogło też być mowy o naruszeniu art. 204 k.p.c. (omyłkowo wskazanego w apelacji jako art. 204 k.c.), skoro nie miał on zastosowania w niniejszej sprawie.

Z tych też względów Sąd Apelacyjny, na mocy art. 386 § 1 k.p.c. i art. 385 k.p.c., zmienił zaskarżony wyrok i w pozostałej części oddalił apelację.

Takie rozstrzygnięcie skutkowało koniecznością zmodyfikowania orzeczenia w przedmiocie kosztów postępowania za I instancję, poprzez dostosowanie ich do ostatecznych wyników procesu (powodowie wygrali ostatecznie w 91% zaś pozwana w 9%). Dlatego też na podstawie art. 100 k.p.c. należało obniżyć zasądzone od pozwanej na rzecz powodów koszty procesu z kwoty 14.265,31 zł do kwoty 12.981,43 zł.

Z kolei o kosztach postępowania apelacyjnego, które powód wygrał w 91%, zaś pozwany w 9%, postanowiono mając na uwadze jego wynik oraz treść art. 100 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 6 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

Wobec uwzględnienia w części apelacji istniały podstawy do ściągnięcia od każdego z powodów części opłaty od apelacji, od wniesienia której zwolniona była pozwana - 9% należnej opłaty (art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych).

(...)